

მწვანე ალტერნატივას შენიშვნები და კომენტარები

შპს ნაგუთი 2014- ის

მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი ფაბრიკის ახალი ტექნოლოგიური
ხაზის მონყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის
გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე

20 ნოემბერი, 2018

წარმოგიდგინთ მწვანე ალტერნატივას შენიშვნებს ჭიათურაში შპს „ნაგუთი 2014“-ის მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი ფაბრიკის ახალი ტექნოლოგიური ხაზის მონყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის 2018 წლის 16 ოქტომბერს საჯარო განხილვისათვის გამოქვეყნებულ¹ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზმ) ანგარიშზე:

მანგანუმისა და ნარჩენების ტრანსპორტირება

გზმ ანგარიშის თანახმად, პროექტი გულისხმობს შპს „ნაგუთი 2014“-ის მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს დამატებით ახალი ტექნოლოგიური ხაზის მონყობას და ექსპლუატაციას. საქმიანობის პროცესში დაგეგმილია შპს ჯორჯიან მანგანუმის სალიცენზიო ტერიტორიებიდან მადნის შემოტანა; ხოლო საწარმოო პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენების სატვირთო მანქანების ე.წ კრაზების საშუალებით ტრანსპორტირება დასახლებულ პუნქტებზე გამავალი გზების მეშვეობით. ანგარიშის 6.1.5.2 ქვეთავში წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, ნარჩენებისა და მადნეულის ტრანსპორტირება მოხდება „გადაფარებულ მდგომარეობაში“.

ქ. ჭიათურაში და ქალაქის მიმდებარე სოფლის მოსახლეობის უკმაყოფილების ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი სწორედ მძიმეწონიანი მანქანების გადაადგილებასთან დაკავშირებული პრობლემებია. მოსახლეობა მუდმივად ნუხს, რომ სატრანსპორტო მანქანები ტექნიკურად გაუმართავია. ამასთან, მანქანების საბარგულის ე.წ. ბრეზენტით დაფარვა ვერ უზრუნველყოფს ტვირთის (ნედლეულისა და ნარჩენების) სათანადო დაცვას ტრანსპორტირებისას. მწვანე ალტერნატივას თანამშრომლებს სავლელე გასვლებისას არაერთხელ დაუფიქსირებიათ გადამზიდი სატვირთო მანქანებიდან ნარჩენების გავრცელების შემთხვევები.

წლების პრაქტიკა აჩვენებს, რომ მანქანების მხოლოდ მატერით გადაფარვა არ არის ტვირთის გარემოში გაბნევისაგან დაცვის ეფექტური

¹ <http://mepa.gov.ge/Ge/PublicInformation/167>

გზა. ამიტომ, კომპანიამ როგორც ნარჩენების, ისე ნედლეულის გადასაზიდვად დახურული ტიპის სატვირთო მანქანები უნდა გამოიყენოს.

ნარჩენების განთავსება

ქ. ჭიათურაში სამრეწველო და სახიფათო ნარჩენების მართვის საკითხი ერთ-ერთი ყველაზე პრობლემატურია, რადგან საწარმოო ნარჩენები თითქმის ყველა სოფელში და ჭიათურის სხვადასხვა ნაწილშია გაბნეული. გზმ ანგარიშის მიხედვით, საწარმოო პროცესში წარმოქმნილი შლამის განთავსება მოხდება ე. წ. „ღურღუმელას შლამსაცავზე“, ხოლო სახიფათო ნარჩენი შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა შპს სანიტარს. თუმცა, დოკუმენტს არ ახლავს არც შპს ჯორჯიან მანბანეზთან და არც შპს სანიტართან შეთანხმების ამსახველი რაიმე დოკუმენტი, რომელიც დაადასტურებდა, რომ კომპანია ნამდვილად წაიღებს საქმიანობის პროცესში წარმოქმნილ შლამს „ღურღუმელას შლამსაცავზე, ხოლო სახიფათო ნარჩენს გადასცემს შპს „სანიტარს““.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ წლების განმავლობაში, ჭიათურაში გახსნილი მანგანუმის გადამამუშავებელი საწარმოების სანებართვო დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმოო ნარჩენების განთავსება ხდება ღურღუმელას შლამსაცავზე. ჩვენი თანამშრომლების ბოლო საველე გასვლისას (იხ. საველე გასვლის ანგარიში²) წინსოფელის მოსახლეობამ კი გვითხრა, რომ დიდი ხანია ღურღუმელას შლამსაცავზე ნარჩენი დასასაწყობებლად არავის მიაქვს. ასევე, სხვადასხვა კომპანიების, მათ შორის ჯორჯიან მანბანეზის წარმომადგენლები, საჯარო შეხვედრებზე აცხადებენ ხოლმე, რომ ღურღუმელად შლამსაცავი უკვე გადავსებულია და საჭიროა ახალი შლამსაცავის მოწყობა. შესაბამისად, გაურკვეველია კომპანია სად და როგორ მოახდენს შპს ნაგპთი 2014 შლამის განთავსებას.

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერების გავრცელება

გზმ ანგარიშში არასრულყოფილად არის წარმოდგენილი მშენებლობის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გავრცელების შემარბილებელი ღონისძიებები. მხოლოდ ორი წინადადებით ახსნილია, რომ „საწარმოში გამოყენებული ტექნიკა და სატრანსპორტო საშუალებები უნდა აკმაყოფილებდნენ გარემოს დაცვისა და ტექნიკური უსაფრთხოების მოთხოვნებს; მტვრის დონეების აქტიური შემცირება (განსაკუთრებით მშრალ ამინდებში) მანქანების მოძრაობის სიჩქარის შემცირების, ან მტვრის შემამცირებელი სხვა საშუალებებით;“ (გვ. 85) - თუმცა, აღარ არის ახსნილი, რომელი სხვა საშუალებების გამოყენება არის დაგეგმილი.

მნიშვნელოვანია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გავრცელების თავიდან აცილებისა და შემცირების ღონისძიებების ვალდებულება დეტალურად იყოს განხილული.

² http://greenalt.org/wp-content/uploads/2018/09/fieldtrip_report_chiatura_2018.pdf